

Alicja Paruzel

Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej
e-mail: aparuzel@bg.pcz.pl

Seminarium PolBiT „Biblioteki i bibliotekarze – partnerami wspierającymi edukację informacyjną i medialną w uczelni” (Warszawa, 29 maja 2017 r.)

29 maja 2017 r. w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej odbyło się jednodniowe seminarium przedstawicieli bibliotek należących do grupy PolBiT. Temat wiodący spotkania: „Biblioteki i bibliotekarze – partnerami wspierającymi edukację informacyjną i medialną w uczelni” nawiązywał do seminarium z 2011 r. dotyczącego rozwoju kompetencji zawodowych bibliotekarzy.

Obecnie program został rozszerzony i uwzględniono w nim następujące zagadnienia problemowe:

- kompetencje informacyjne jako element założeń programowych Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego – wdrożenia i realizacje (współpraca biblioteki z uczelnią, wydziałami i studentami w tym zakresie, dostosowywanie bibliotecznej oferty dydaktycznej do obowiązujących programów kształcenia i nowych wymagań w zakresie edukacji informacyjnej i medialnej);
- działania biblioteczne rozwijające kompetencje informacyjne: formy, treści, metodyka (formy tradycyjne, e-learning, platformy i techniki szkoleniowe, metodyka opracowywania szkoleń – treści przekazu, sposoby komunikowania się z użytkownikiem, efektywność szkoleń online – badanie poziomu satysfakcji użytkownika, stosowane metody badań, szkolenia indywidualne);
- bibliotekarze w roli konsultantów, nauczycieli prowadzących lub współprowadzących zajęcia;

– biblioteczna strona internetowa – jako element edukacji informacyjnej i medialnej (materiały szkoleniowe i instruktażowe).

Seminaria i spotkania bibliotekarzy grupy PolBIT mają z reguły charakter roboczy. W ich trakcie przedstawiciele środowiska dzielą się doświadczeniami i problemami, które napotykają podczas codziennej pracy, przedstawiają swoje nowe pomysły, wdrożone nowe rozwiązania, odniesione sukcesy. Podobnie było i tym razem.

W spotkaniu wzięło udział kilkudziesięciu pracowników bibliotek polskich szkół wyższych – w tym m.in. bibliotek uczelni technicznych, uniwersyteckich, medycznych i uczelni niepaństwowych.

Otwarcia obrad i wprowadzenia w temat seminarium dokonały przedstawicielki organizatorów spotkania, Anna Tonakiewicz-Kołosowska i Iwona Socik, wygłaszając referat *Kompetencje informacyjne, ich wdrożenia i rozwój. Na przykładzie wybranych uczelni technicznych, medycznych, ekonomicznych i ogólnych*. Autorki przeprowadziły ankietę wśród bibliotek różnych typów szkół wyższych w celu zbadania stopnia zaangażowania bibliotek uczelnianych w kreowanie i wdrażanie edukacji informacyjnej na uczelniach. Odpowiedzi na zawarte w ankiecie pytania miały pomóc w zdefiniowaniu statusu zajęć prowadzonych na uczelni, grup użytkowników oraz form prowadzonych zajęć. Badanie wykazało, że w zdecydowanej większości bibliotek realizowana jest działalność dydaktyczna w zakresie kompetencji informacyjnych dla wszystkich grup użytkowników. Autorki stwierdziły, że w okresie od 2012 r. (początek wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji w szkolnictwie wyższym w Polsce) do chwili obecnej nastąpił dynamiczny rozwój edukacji informacyjnej na uczelniach, realizowany przez biblioteki i bibliotekarzy. Większość bibliotek prowadzi przysposobienie biblioteczne oraz szkolenia zaawansowane, stosując nowoczesne metody i techniki kształcenia oraz wykorzystując w tym celu platformy e-learningowe.

W kolejnej prezentacji, *Kształtowanie i rozwijanie kompetencji informacyjnych – oferta BPK dla różnych grup użytkowników*, Marzena Marcinek i Marta Stąporek przedstawiły ofertę Biblioteki Politechniki Krakowskiej skierowaną do szerokiej grupy użytkowników. Omówiły liczne formy działań rozwijających kompetencje informacyjne, stosowanych w ich macierzystej placówce. Są to formy tradycyjne, e-learningowe, b-learningowe i szkolenia indywidualne. Oferta Biblioteki Politechniki Krakowskiej obejmuje m.in.: kursy b-learningowe dla studentów w ramach zajęć fakultatywnych; wykłady i ćwiczenia dla doktorantów (w ramach seminarium); kursy online dla studentów, doktorantów i pracowników (na uczelnianej platformie e-learningowej); tematyczne

szkolenia stacjonarne dla studentów i pracowników Politechniki; szkolenia biblioteczne dla studentów pierwszego roku; szkolenia biblioteczne dla studentów zagranicznych na Politechnice; wykłady i szkolenia dla studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa oraz bibliotekarzy stażystów; warsztaty i zajęcia indywidualne dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku Politechniki; zajęcia biblioterapeutyczne dla dzieci pracowników uczelni; szkolenia indywidualne, w tym szkolenia dla pracowników prowadzących zajęcia dotyczące źródeł informacji i seminaria dyplomowe.

Maria Czyżewska w wystąpieniu zatytułowanym *Edukacja informacyjna użytkowników na przykładzie Biblioteki Politechniki Białostockiej* zaprezentowała funkcjonujący w Bibliotece system edukacji informacyjnej, obejmujący edukację studentów, pracowników naukowo-dydaktycznych, użytkowników z zewnątrz, pracowników Biblioteki. Ponadto naświetliła plany na przyszłość. Efekty działań Biblioteki Politechniki Białostockiej w latach 2012–2016 zilustrowała w postaci wykresów i zestawień liczbowych ujętych w tabelach.

Iwona Sójkowska i Izabela Gajda w prezentacji *Działalność dydaktyczna Biblioteki Politechniki Łódzkiej* skupiły się na czterech zasadniczych elementach: ofercie dydaktycznej Biblioteki, adresatach tej oferty, kompetencjach bibliotekarzy odpowiedzialnych za prowadzenie zajęć oraz współpracy z wydziałami Uczelni w zakresie organizacji zajęć. Szeroka oferta dydaktyczna Biblioteki Politechniki Łódzkiej obejmuje: bibliometrię; elektroniczne źródła informacji; elementy prawa autorskiego; informację normalizacyjną; informację patentową; komunikację naukową; narzędzia do zarządzania bibliografią; szkolenia biblioteczne; zasady i praktykę tworzenia opisu bibliograficznego; lekcje biblioteczne dla uczniów. Część prowadzonych zajęć ma charakter obligatoryjny, a część nieobowiązkowy.

Podnoszenie kompetencji informacyjnych studentów – cztery lata doświadczeń Biblioteki PL w nowej rzeczywistości to temat wystąpienia Hanny Celoch z Biblioteki Głównej Politechniki Lubelskiej. Prelegentka podzieliła się z uczestnikami seminarium rozwiązaniami zastosowanymi w reprezentowanej przez siebie placówce. Przedstawiła opracowany sylabus przedmiotu przysposobienie biblioteczne oraz wyniki badań studentów w zakresie efektywności kształcenia.

W ostatniej prezentacji, *Udział biblioteki w kształtowaniu i rozwoju kompetencji informacyjnych na przykładzie Biblioteki Głównej Politechniki Częstochowskiej*, Alicja Paruzel omówiła działalność dydaktyczną realizowaną w swej macierzystej placówce. Skupiła się zwłaszcza na szkoleniach i warsztatach z zakresu informacji naukowej, prezentując

m.in. szczegółowe treści i zagadnienia szkoleń oraz dane statystyczne z lat 2011–2017.

W dalszej części nastąpiła ożywiona dyskusja oraz podsumowanie.

Wystąpienia dowiodły dużego zaangażowania bibliotek i bibliotekarzy w rozwój i kształtowanie kompetencji informacyjnych użytkowników, stosowania zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych form edukacji informacyjnej – najczęściej równoległe, w celu wzajemnego uzupełnienia i efektywności.

Prezentacje są dostępne na stronach internetowych Biblioteki Politechniki Warszawskiej, pod adresem: <http://www.bg.pw.edu.pl/index.php/o-nas/wydarzenia/konferencje/polbit>.